

СЪДЪРЖАНИЕ

III. УПРАВЛЕНИЕ НА ОГРАНИЧЕНИТЕ РЕСУРСИ.....	110
1. Радиочестотен спектър.....	110
1.1. Разпределение, планиране, предоставяне и ефективно използване на радиочестотния спектър.....	111
1.2. Национална и международна координация.....	116
1.3. Електромагнитна съвместимост.....	117
2. Номера и адреси.....	118

III. УПРАВЛЕНИЕ НА ОГРАНИЧЕНИТЕ РЕСУРСИ

1. Радиочестотен спектър

Основен нормативен акт, свързан с управлението на радиочестотния спектър е Националният план за разпределение на радиочестотния спектър (НПРРЧС), който се изготвя от Съвета по националния радиочестотен спектър (СНРЧС) в съответствие с документи на международните организации и/или техните компетентни органи, както и по предложения на заинтересованите ведомства и служби с цел хармонизирано и ефективно използване на честотния ресурс. С плана радиочестотният спектър се разпределя на радиочестоти, радиочестотни ленти и радиослужби за граждански нужди, за нуждите на държавните органи и служби, свързани с националната сигурност, и за съвместно ползване между тях. В съответствие със ЗЕС КРС управлява разпределения за граждански нужди радиочестотен спектър при спазване на принципите на законоустановеност, предвидимост, прозрачност, публичност, консултативност, равнопоставеност, пропорционалност, неутралност по отношение на използваните технологии и/или предоставяните услуги и свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимата.

През 2008 г. КРС прие Регулаторна политика за управлението на радиочестотния спектър за граждански нужди, в която са отразени тенденциите в развитието на електронните съобщения в световен и европейски мащаб. Тя е изготвена в съответствие с Държавната политика по планиране и разпределение на радиочестотния спектър, Радиорегламента на ИТУ, решенията и препоръките на ЕК и Комитета за електронни съобщения към Европейската конференция на пощенските и далекосъобщителните администрации (СЕРТ). Регулаторната политика определя основните цели, механизми и подходи за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди до края на 2010 г.

Конкретното разпределение на радиочестотните ленти и условията за тяхното използване, включително техническите параметри и характеристики на радиосъоръженията са определени в техническите изисквания за работа на електронните съобщителни мрежи от различните радиослужби и съоръженията, свързани с тях, Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения, Правилата за осъществяване на електронни съобщения за собствени нужди чрез радиосъоръжения, които ползват радиочестотен спектър, който не е необходимо да бъде индивидуално определен и Списъка на радиосъоръженията, използващи хармонизирани в рамките на ЕС радиочестотни ленти, и крайните електронни съобщителни устройства.

КРС провежда политиката на Европейската общност по отношение на управлението на радиочестотния спектър за граждански нужди, като в зависимост от националните особености осигурява условия за прилагане на решенията на ЕК относно хармонизираното използване на радиочестотния спектър в Общността. За радиочестотни обхвати, за които е възможно се прилага гъвкаво и неутрално регулиране на радиочестотния спектър в съответствие с въведената със ЗЕС възможност за либерализирано използване на честотния ресурс. С приемането на Правилата за условията и реда за прехвърляне на разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс се създадоха условия за въвеждане в България на възможност за вторичен пазар на спектъра. Предприятията могат да прехвърлят издадените им разрешения за ползване на индивидуално определен радиочестотен спектър или част от правата и съответните задължения, включени в тях, след предварително разрешение на КРС.

Конвергенцията на електронните съобщителни мрежи и услуги, бързото навлизане на пазара на нови безжични технологии, необходимостта от осигуряване на условия за гъвкаво и неутрално използване на радиочестотния спектър е предпоставка за прилагане на нови подходи за управление на честотния ресурс. Осигуряването на условия за лесен и бърз достъп до радиочестотен ресурс, свеждането на регулаторната намеса до минимално необходимата и прилагането на принципа на технологична неутралност водят до оптимизиране на икономическите ползи при използването на спектъра.

Навлизането на пазара на нови безжични приложения поставя въпроса как старите и новите приложения могат да работят заедно без взаимно да си пречат. В резултат на технологичното и икономическото развитие, търсенето на радиочестотен ресурс в световен мащаб непрекъснато нараства, поради което наличието на свободен спектър в някои честотни обхвати все повече намалява. С цел избягване на вероятността недостигът на честотен ресурс да възпрепятства навлизането на пазара на нови съобщителни услуги и технологии, да попречи на иновациите и развитието на конкуренцията в ущърб на потребителите и конкурентноспособността на Европейския единен пазар, КРС осигурява условия за оптимално и ефективно управление на радиочестотния спектър. От своя страна оптималното управление на радиочестотния спектър и неговото ефективно използване е предпоставка за развитие на икономическия прогрес в областта на електронния съобщителен сектор, задоволяване на потребностите на бизнеса и населението от съвременни, технологично ефективни и качествени съобщителни и информационни услуги.

1.1. Разпределение, планиране, предоставяне и ефективно използване на радиочестотния спектър

В съответствие със своите правомощия КРС разпределя, планира и предоставя за ползване индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър. За да се осигури ефективно и без радиосмущения използване на предоставения на предприятията честотен ресурс, в издадените им разрешения се определят условията, конкретните технически характеристики и параметрите на електронните съобщителни мрежи, които предприятията следва да спазват.

Предприятия, ползващи радиочестотен спектър, който не е необходимо да бъде индивидуално определен спазват условията, техническите характеристики и параметри, определени в Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения, Правилата за осъществяване на електронни съобщения за собствени нужди чрез радиосъоръжения, които ползват радиочестотен спектър, който не е необходимо да бъде индивидуално определен и Списъка на радиосъоръженията, използващи хармонизирани в рамките на ЕС и крайните електронни съобщителни устройства.

С изменението на Общите изисквания в българското законодателство бе транспонирано Решение 2008/294/ЕО на ЕК относно хармонизираните условия за използване на радиочестотния спектър за предоставяне на мобилни съобщителни услуги на борда на въздухоплавателни средства в Общността и Препоръка 2008/295/ЕО на ЕК за разрешаване предоставянето на мобилни съобщителни услуги на борда на въздухоплавателни средства в Европейската общност. С това се осигури възможност за пътниците на авиокомпаниите да ползват обществените съобщителни мрежи по време на полет, без да се установяват преки връзки с наземните мобилни мрежи. Облекчиха се и условията за използване на радиочестотни ленти 10.70–12.75 GHz, 19.70–20.20 GHz, 14.00–14.25 GHz, 29.50–30.00 GHz от спътникови терминали, осъществяващи цифрови електронни съобщения чрез спътници на геостационарна орбита.

Решение 2007/131/ЕО на ЕК за разрешаване на използването на радиочестотния спектър за устройства, използващи свръхшироколентова технология (UWB) по хармонизиран начин в Общността беше транспонирано с приемането на Списъка на радиосъоръженията, използващи хармонизирани в рамките на ЕС радиочестотни ленти, и крайните електронни съобщителни устройства. С транспонирането на това решение в Списъка бяха определени радиочестотните ленти за тези устройства, както и техническите изискванията, свързани с несъздаване на радиосмущения при ползване на радиочестотния спектър и осигуряване на защита от радиосмущения на мрежите на предприятията с предоставено право за ползване на индивидуално определен радиочестотен спектър. С въвеждането на условия за използване на честотен ресурс от UWB устройствата се осигури по-ефективно използване на радиочестотния спектър.

В България са транспонирани също така Решение 2008/411/ЕО на ЕК относно хармонизирането на радиочестотната лента 3400-3800 MHz за наземни системи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги в Общността и Решение № 626/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно подбора и издаването на разрешения за системите, предоставящи мобилни спътникови услуги. Беше анализирана възможността и предприети действия за прилагане на Решение 2008/432/ЕО за изменение на Решение 2006/771/ЕО относно хармонизиране на радиочестотния спектър за използване от устройства с малък обсег на действие и Решение 2008/671/ЕО относно хармонизираното използване на радиочестотния спектър в честотната лента 5875-5905 MHz за свързани с безопасността приложения на интелигентните транспортни системи.

Искането на България за дерогация на Решение 2008/477/ЕО за хармонизиране на радиочестотната лента 2500-2690 MHz за наземни системи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги в Общността е прието от ЕК на 16 декември 2008 г. (Решение на 2009/1/ЕО за предоставяне на дерогация по искане на Република България в съответствие с Решение 2008/477/ЕО). Преходният период за прилагане на решението е до края на 2010 г.

При разпределението и планирането на радиочестотния спектър се извършва анализ на използването на честотния ресурс в България, както и степента на неговото ефективно разпределение и използване. Прави се проучване на развитието на електронния съобщителен сектор в световен мащаб, включително появата на нови приложения и технологии, ползващи честотен ресурс. През 2008 г. беше извършен преглед и анализ на действащите решения и препоръки на Комитета за електронни съобщения, отнасящи се до използването на радиочестотния спектър, по отношение възможността за прилагането им в България, в резултат на което към Европейския радио офис бе изпратена необходимата информация по тяхното прилагане в България.

Като се взимат предвид националните особености по отношение на използването на радиочестотния спектър, КРС извършва конкретното разпределение на спектъра за граждански нужди и честотното планиране в съответствие с препоръките на ITU, решенията и препоръките на Комитета по електронни съобщения към СЕРТ и решенията на ЕК. КРС предоставя за ползване радиочестотен спектър след проучване на техническите възможности за осъществяване на електронни съобщения чрез съответните електронни съобщителни мрежи за всеки конкретен случай, изследване за електромагнитна съвместимост и биологична защита, национално и при необходимост международно координиране.

Националният план за разпределение на радиочестотния спектър не е актуализиран от 2006 г., поради което все още не е напълно хармонизиран с европейските честотни разпределения, както по отношение на радиослужбите, така и по отношение на ползвателите. Причина за това е отказът на Министерство на

финасите да съгласува финансовите обосновки за изменението и допълнението на плана. В тази връзка КРС продължава да среща трудности по отношение на осигуряването на честотен ресурс за въвеждане на нови технологии и приложения за предоставяне на съвременни и качествени услуги, което от своя страна възпрепятства развитието на конкурентен съобщителен сектор и увеличаването на социалните и икономическите ползи, произтичащи от използването на радиочестотния спектър. Това произтича от факта, че значителна част от честотния ресурс се използва от държавни органи и неговото освобождаване за граждански нужди зависи от осигуряването на целеви финансови средства в държавния бюджет за модернизация на съществуващите комуникационните средства на държавните органи и служби, както и за закупуване на нови. Поради тази причина например България все още не прилага разпоредбите на Решение 2005/928/ЕС, изменено с Решение 2008/673/ЕО относно хармонизирано използване на радиочестотна лента 169.4-169.8125 MHz (ERMES лентата).

Подвижна радиослужба

След провеждане на обществени консултации относно възможностите за използване на наличния свободен ограничен ресурс – радиочестотен спектър в обхват 900 MHz, КРС предостави за ползване допълнителен честотен ресурс (2x1,8 MHz) в обхват 900 MHz на всяко от трите предприятия, осъществяващи електронни съобщения чрез мобилни наземни мрежи – GSM за разширяване, модернизирани и развитие на мрежите им.

През 2008 г., в резултат на честотно планиране на радиочестотния спектър в обхват 1800 MHz бе определен честотен ресурс за предоставяне за ползване от предприятия за осъществяване на обществени електронни съобщения чрез мобилна наземна мрежа - GSM с национално покритие.

КРС обяви намерение за издаване на разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър за осъществяване на обществени електронни съобщения чрез мобилна наземна мрежа - GSM, с национално покритие, със срок 20 години при използване на 2x5 MHz в обхват 1800 MHz. Процедурата беше иницирана въз основа на заявление за ползване на радиочестотен спектър, подадено от „Макс Телеком”ООД. След постъпването на намерения от 12 предприятия, КРС обяви търг с тайно наддаване с начална тръжна цена от 38 милиона лева. В законоустановения срок заявление за участие в търга бе подадено само от едно предприятие, но поради неговото недопускане за участие, КРС прекрати тръжната процедура без да определи кандидат, спечелил търга.

След провеждане на обществени консултации относно възможностите за използване на част от наличния свободен радиочестотен спектър в обхват 1800 MHz, КРС обяви два търга с тайно наддаване за издаване на едно разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на обществени електронни съобщения чрез мобилна наземна мрежа - GSM, с национално покритие, със срок 10 години при ползване на 2x15 MHz и едно разрешение при ползване на 2x10 MHz. Поради липса на подадени заявления за участие, КРС прекрати и двата търга.

В резултат на поэтапната цифровизация на мрежата на „Българска телекомуникационна компания” АД, която има разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на обществени електронни съобщения чрез мобилна наземна мрежа - NMT/CDMA през 2008 г. беше освободен честотен ресурс за въвеждане на цифрови технологии в обхват 460 MHz - CDMA-PAMR. Въвеждането на цифрови технологии в този обхват създава условия за развитие и модернизация на съществуващата мобилна наземна мрежа,

ефективно използване на вече предоставения радиочестотен спектър и осигурява възможност за пренос на говор и данни или само данни с високи скорости и въвеждане на съвременни и по-разнообразни услуги за крайния потребител.

През 2008 г. КРС издаде временно разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения за собствени нужди чрез мобилна наземна мрежа – GSM-R на Национална компания „Железопътна инфраструктура“.

Неподвижна радиослужба

През 2008 г. на различни предприятия бе предоставен радиочестотен спектър за 2746 радиорелейни участъка, с което общият им брой надхвърли 11800. Продължи тенденцията за нарастване на броя на радиорелейните участъци и съответно остър недостиг на спектър за неподвижна радиослужба, особено в обхватите до 10 GHz, които позволяват изграждане на връзки на по-големи разстояния. През годината бяха издадени разрешения за ползване на индивидуално определен радиочестотен спектър в обхватите под 10 GHz за изграждане на мрежи от вида „точка към точка“ с общ цифров капацитет до 1244 Mbit/s в едно направление. Подобни високотехнологични радиорелейни линии изискват стриктно спазване на условията за ефективно използване на радиочестотния спектър и на Техническите изисквания за работа с електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях.

В сравнение с 2007 г. относителният дял на радиорелейните участъци в стратегическия обхват за широколентов пренос 6 GHz се е увеличил от 1,9% на 2,7% от общия брой радиорелейни участъци, като се изграждат цифрови системи със синхронна цифрова йерархия (SDH) с капацитет от 155 Mbit/s и $n \times 155$ Mbit/s.

Все по-голяма част от преноса се извършва чрез радиорелейни участъци, ползващи спектър от високочестотните обхвати. Обхват 18 GHz има устойчив дял 27% от общия брой радиорелейни участъци. Продължи изграждането на електронни съобщителни мрежи с висока плътност на електронните съобщения във високочестотните обхвати. През годината радиорелейните участъци в обхватите 26 GHz, 28 GHz и 38 GHz, за които има издадени разрешения за ползване на радиочестотен спектър, надвишиха броя на всички съществуващи радиорелейни участъци през 2001 г. В процентно отношение, това е 25,4% от общия брой радиорелейни участъци с издадени разрешения. Това ускорено развитие се дължи на енергийните особености на високите честотни обхвати.

Окончателното налагане на технологиите с организация на дуплексната връзка тип TDD и същевременно налагането от IP технологиите на 5 MHz честотно разпределение продължиха тенденцията към окрупняване на предоставения честотен спектър на предприятията, притежаващи разрешения за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа от вида „точка към много точки“ в обхват 3.4-3.6 GHz. През 2008 г. КРС разреши втора размяна на предоставени честотни блокове между две предприятия с предоставен спектър 2×10.5 MHz в този обхват, като в резултат на това новите честотни блокове бяха разширени до 21 MHz непрекъснат спектър, с което се улесни планирането на мрежите по избраната от предприятията технология WiMax.

Съпътникови радиослужби

При регулирането на използването на радиочестотния спектър от съпътниковите радиослужби бе запазена тенденцията за осигуряване на по-облекчени условия за използване на радиочестотния спектър и въвеждане на по-опростени процедури за

достъп до честотен ресурс с цел развитие на спътниковите електронни съобщения и предоставянето на крайния потребител услуги.

С изменението и допълнението на Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения бяха приложени решения ECC/DEC/(06)02 и ECC/DEC/(06)03 на Комитета по електронни съобщения относно освобождаване от издаване на разрешения за ползване на индивидуално определен радиочестотен спектър от спътникови терминали с висока еквивалентна изотропно излъчена мощност (e.i.r.p.) (HEST) и с ниска e.i.r.p., работещи в радиочестотни обхвати 10.70-12.75 GHz или 19.70-20.20 GHz (космос-Земя) и 14.00-14.25 GHz или 29.50-30.00 GHz (Земя-космос). С това се опростиха процедурите за достъп до честотен ресурс и облекчиха условията за използване на радиочестотен спектър от спътникови терминали, осъществяващи цифрови електронни съобщения чрез спътници на геостационарна орбита. Създадох се условия за развитие на спътниковите електронни съобщения, което от своя страна е предпоставка за навлизането на пазара на нови спътникови технологии и разширяване на обхвата, качеството и реализацията на осъществяваните чрез спътниковите електронни съобщителни мрежи услуги.

Радиоразпръскване

Аналогово радиоразпръскване

През 2008 г. КРС предостави 3 честотни канала за разширяване и подобряване покритието на мрежите на предприятия, осъществяващи електронни съобщения чрез мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване на телевизионни сигнали с национално покритие и 1 честотно назначение на предприятие, осъществяващо електронни съобщения чрез мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване на радио- сигнали с национално покритие. Поради регистрирани радиосмущения в мрежите, КРС предостави 2 новопланирани честоти на предприятия с издадени разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване на радио- сигнали с местно покритие. Във връзка с искане на СЕМ беше извършено проучване и предоставена информация за наличие на 8 честотни назначения, включително и техническите параметри, допустимите мощности, точките на излъчване, както и друга техническа информация, за градовете Силистра, Гоце Делчев, Пазарджик и Девин.

Разгледани и анализирани бяха 76 броя технически характеристики на електронни съобщителни мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване на радиосигнали, като 36 от тях са на предприятия, притежаващи разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване с национално покритие, а 40 - на предприятия с издадени разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване с местно покритие. Разгледани са и 31 броя технически характеристики на предприятия с разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване на телевизионни сигнали, като 22 от тях са на предприятия, осъществяващи електронни съобщения с национално покритие, а 9 на предприятия, осъществяващи електронни съобщения с местно покритие.

Цифрово радиоразпръскване

Приемането на Плана за въвеждане на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T) в Република България от Министерския съвет в началото на 2008 г. е първата стъпка към стартиране на процеса за преминаване от наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване и въвеждане на нови технологии в областта на радио- и телевизионното разпръскване. Реално стартирането на прехода към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване се очаква с изменението на законовата рамка, което ще даде възможност за провеждане на състезателни процедури за избор на предприятия, които могат да получат разрешения за ползване на индивидуално определен радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване. С въвеждането на наземното цифрово телевизионно радиоразпръскване се постига значително по-висока ефективност при използването на радиочестотния спектър, предвид което, след реализиране на прехода, се очаква освобождаване на честотен ресурс, т.н. цифров дивидент. Това ще даде възможност освободеният спектър да се използва от нови съвременни цифрови технологии и безжични ширококолентови приложения, осигуряващи предоставянето на разнообразни висококачествени услуги и достъп на населението в отдалечени и слабо населени райони до съвременни цифрови услуги. Възможността за използване на цифровия дивидент може да стане факт, при условие че използваният от Министерството на отбраната спектър в IV^{-ти} и V^{-ти} телевизионни обхвати бъде освободен за граждански нужди.

Преходът към наземна цифрова телевизия ще бъде по своему труден предвид закъснялата подготовка в България и факта, че съществена част от радиочестотния спектър се ползва от държавата за други цели.

След проучвания и технически анализи за определяне на технически параметри, експлоатационни условия и изисквания, на БНР беше издадено временно разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за наземно цифрово радиоразпръскване на радиосигнали в обхвата на къси вълни по технология DRM (Digital Radio Mondiale).

1.2. Национална и международна координация

Националното координиране и съгласуване с всички заинтересовани държавни органи, ведомства и служби се извършва с цел осигуряване безопасността на въздухоплаването и корабоплаването, защита на националната сигурност на страната и ефективно използване на радиочестотния спектър. През 2008 г. в Консултативния съвет за национално координиране и съгласуване към КРС са координирани и съгласувани 2386 радиочестоти и радиочестотни ленти.

По постъпили заявки на чужди администрации е извършена международна координация на радиочестотни назначения на 28 чужди УКВ-ЧМ радиостанции със съответните технически параметри, съгласно Регионалното споразумение относно използването на честотен обхват 87.5-108 MHz за УКВ-ЧМ (FM) звуково радиоразпръскване, Женева, 1984 г. (Женева-1984 г.). Възражения бяха направени за 4 радиочестотни назначения с оглед защита от радиосмущения на българските предавателни станции.

В съответствие с Регионалното споразумение за въвеждане на наземното цифрово радио- и телевизионно разпръскване в честотни обхвати 174-230 MHz и 470-862 MHz, Женева, 2006 г. (Женева-2006 г.) бяха координирани 52 радиочестотни назначения и съответните техническите параметри за наземно цифрово телевизионно

радиоразпръскване (DVB-T) по постъпили заявки на чужди администрации. Възражения бяха направени за 4 радиочестотни назначения.

Всички двуседмични циркуляри за 2008 г. на Бюрото по радиокомуникации към ITU (ITU-R) относно международната информация за честотите BR IFIC (BR International Frequency Information Circular) за наземните радиослужби бяха обработени и анализирани. В тази връзка бяха координирани 260 радиочестотни назначения на чужди администрации по Женева-1984 г., 42 по Женева-2006 г. и 1 по Регионалното споразумение относно използването на честоти от радиослужба радиоразпръскване LF (150-285 kHz) и MF (525-1605 kHz) обхватите в Регион 1 и 3 и в LF (150-285 kHz) обхвата в Регион 1 (Женева-1975 г.).

Част от международно координираните за Република България радиочестотни разпределения бяха конвертирани в радиочестотни назначения за съответните зони на обслужване. В резултат на това в цифровия план на Женева-2006 г. бяха записани радиочестотните назначения и съответните технически параметри на 153 български DVB-T предавателя.

Бяха обработени и анализирани радиочестотните назначения за спътникови мрежи или земни станции от всички двуседмични циркуляри BR IFIC за космическите радиослужби. В резултат на извършените технически изследвания и изчисления е водена кореспонденция с ITU и съответните чужди администрации с оглед защита от радиосмущения на българските назначения за наземни, спътникови и космически радиослужби.

1.3. Електромагнитна съвместимост

През 2008 г. бяха извършени изследвания за електромагнитна съвместимост на 121 български и 267 чуждестранни УКВ-ЧМ радиоразпръсквателни станции с въздухоплавателните системи ILS, VOR и COM.

Във връзка с осигуряването на обектова електромагнитна съвместимост и електромагнитна съвместимост между радиослужбите са разгледани и анализирани 76 технически характеристики на радиопредавателни станции и 31 технически характеристики на телевизионни предавателни станции.

С цел решаване на проблема с трансграничните радиосмущения се разреши повишение на мощностите на някои от радиопредавателните станции в пограничните райони. В тази връзка през месец октомври 2008 г., с оглед осигуряване на безопасността на въздухоплаването, бяха извършени съвместни измервания с представители на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация”, КРС и Държавна агенция „Национална сигурност” за определяне нивата на вредните емисии в навигационните и комуникационните честотни канали при условия на повишени мощности на УКВ-ЧМ радиопредавателни станции за гр. Варна.

Поради установяване на вероятни радиосмущения при извършването на изследвания за електромагнитна съвместимост с въздухоплавателните радиослужби, бяха извършени 9 измервания по Методиката за измерване на интермодуляционни продукти от тип „А1”, получавани при работа на близко разположени УКВ-ЧМ радиопредавателни станции.

2. Номера и адреси

КРС е отговорна за управлението на Националния номерационен план. Това е свързано с анализ на използването на всички видове номера и кодове, изготвяне и изпълнение на политика, която осигурява ефективното използване на номерационния ресурс и възможности за определяне на обхвати от номера, предназначени за нови услуги и мрежи.

В съответствие с разпоредбите на ЗЕС е приета **Наредба № 7 от 1 юли 2008 г. за правилата за разпределение и процедурите по първично и вторично предоставяне за ползване, резервиране и отнемане на номера, адреси и имена**. С цел подобряване на ефективността на използване на ограничени ресурс, минималната група географски номера, която може да бъде предоставена на предприятие е намалена на 100 номера. В резултат на това броят на исканите от предприятията номера е намален и алтернативни предприятия са се отказали от ползването на общо 36 300 географски номера.

Започна издаването на Разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс-номера, в съответствие с чл. 107 от ЗЕС, като на 8 предприятия издадените лицензии са приведени в съответствие със ЗЕС. Издадени са разрешения и съответно са предоставени номера на 2 нови предприятия.

През изминалата година на алтернативните предприятия, предоставящи фиксирана телефонна услуга, са предоставени 172 900 географски номера и 136 адреса (135 национални и 1 международен код на точки за сигнализация).

На Държавната агенция за закрила на детето е предоставен номер „116111”-европейски хармонизиран номер за предоставяне на хармонизирана услуга със социална значимост „Линия за оказване помощ за деца”.

Алтернативните предприятия продължават да развиват мрежите си и увеличават броя на абонатите си, което се потвърждава от предоставения им през 2008 г. номерационен ресурс. Това е предпоставка за разширяване на конкуренцията и дава потенциал за успешно въвеждане на преносимост на номерата във фиксираните мрежи. Въпреки тази тенденция делът им от пазара на фиксирани гласови услуги е все още малък.

Таблица № 19

Година	Предоставени номера на алтернативни предприятия
2003	145 000
2004	207 000
2005	242 000
2006	166 000
2007	324 000
2008	172 900
Общо:	1 256 900

В резултат от процеса на цифровизация на фиксираната телефонна мрежа на „БТК” АД и подобрената ефективност на използване на ограничени ресурс – номера през 2008 г.:

- е освободен ресурс от общо **3 163 000** номера в различни географски области на страната;
- **52** географски области са отпаднали от списъка на региони с недостатъчен ресурс;
- общо **332 000** номера са преминали от непълна към пълна дължина на национално значимия номер.

Освен това са освободени 10 кратки номера за достъп до услуги с първа цифра „1”, както и номер 13000 - национален номер повреди.

Увеличава се броят на използваните милионни групи от предприятията, предоставящи услуги чрез мобилни наземни клетъчни мрежи, като през 2008 г. са предоставени допълнително 2 000 000 номера, както следва:

Таблица № 20

GSM оператор	Използвани номера към края на 2008 г.
Мобилтел	12 000 000
Космо България Мобайл	10 000 000
БТК Мобайл	5 000 000
Общо:	27 000 000

Преносимост на номерата

В резултат на усилията на КРС и предприятията, спорните въпроси в процедурата за осъществяване на преносимост бяха преодолени и преносимостта на номерата в мобилните мрежи стартира на 11 април 2008 г. Периодично КРС изискваше от предприятията информация относно броя пренесени номера, проблеми, съпътстващи преносимостта и жалби от крайни потребители. До декември 2008 г. абонатите на трите мобилни предприятия, които се възползваха от възможността да запазят номера си при смяна на оператора бяха приблизително 24 000, което е под 1% от абонатите на мобилните предприятия.

Един от основните приоритети в работата на КРС за 2008 г. беше старта на преносимостта на номерата във фиксирани мрежи. Бяха изготвени и публикувани Функционални спецификации за преносимост на географски номера при промяна на доставчика на фиксирана телефонна услуга или при промяна на адреса в рамките на един географски национален код за направление. Предприятията започнаха преговори за изготвяне на Процедура за преносимост на географски номера, в които се включи и КРС в ролята на медиатор. С цел улесняване на абонатите и предприятията, участващи в преносимостта, са изготвени и публикувани на Интернет страницата на комисията следните списъци: *Списък с географските кодове, в които е възможна преносимост и доставчици, които имат предоставени номера в съответните географски кодове и Списък на географски кодове, в които е възможно пренасяне на номера от и към мрежата на „БТК” АД.*

Преносимостта на негеографските номера беше друга основна задача в работата на комисията за 2008 г. С решение от 19 декември на КРС бяха приети Функционални спецификации за осъществяване на преносимост на негеографски номера при промяна на доставчика, предоставящ съответната услуга.